

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

**RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO
KĖDAINIŲ LOPŠELYJE-DARŽELYJE „PASAKA“
A T A S K A I T A**

2011 m. balandžio 28 d. Nr. 5

Kėdainiai

Auditas atliktas vykdant

Savivaldybės kontrolierės Zitos Valiauskienės
2011-02-01 įsakymą Nr.K1-7

Auditą atliko

Vyr. specialistė Rūta Lukoševičienė
Vyr. specialistė Angelina Gadeikienė

ĮŽANGA

Ribotos apimties finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Kėdainių rajono savivaldybės kontrolieriaus 2011-02-01 įsakymą Nr. K1-7. Auditą atliko Kontrolės ir audito tarnybos vyriausiosios specialistės Rūta Lukoševičienė, Angelina Gadeikienė

Audituojamas subjektas - savivaldybės biudžetinė įstaiga Kėdainių lopšelis-darželis „Pasaka“, adresas: Aušros g. 21, Kėdainiai, juridinio asmens kodas - 191018151. Biudžetinės įstaigos direktorė – Audronė Rokienė, vyriausioji buhalterė – Jūratė Mažeikienė. Audituojamu laikotarpiu vyriausiosios buhalterės pareigas ėjo – Janina Zarnadzė.

Audituojamas laikotarpis – 2010 metai.

Audito tikslas – įvertinti prekėms ir paslaugoms, darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms skirtų asignavimų panaudojimą, supaprastintų pirkimų planavimą ir organizavimą, pirkimo dokumentų rengimą, pirkimo sutarčių sudarymą.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai. Šio audito metu vertinome darbo užmokesčio ir socialinio draudimo apskaitos sritį bei viešuosius pirkimus. Dėl ribotos apimties audito tikslų atskiros audito išvados nepateikiame.

Ši ataskaita yra dalis išvados, teikiamos Tarybai dėl 2010 metų savivaldybės biudžeto įvykdymo ataskaitos bei savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo.

Ataskaita teikiama biudžetinei įstaigai lopšelio-darželio „Pasaka“ direktoriui, kopija - Kėdainių rajono merui, Kontrolės komitetui ir Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriui.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama lopšelio-darželio „Pasaka“ biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2010m. gruodžio 31 d ataskaita, kurioje patvirtintas asignavimų planas –1271,7 tūkst.Lt padaryta kasinių išlaidų – 1253,9 tūkst.Lt.

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais bei mūsų sukaupta auditoriaus patirtimi, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad ataskaitoje nėra reikšmingų iškraipymų, o įstaigos lėšos naudojamos teisėtai.

Dėl mažos audito apimties įrodymai gauti atlikus savarankiškas audito procedūras.

Pakankamiems, patikimiems, tinkamiems ir racionaliems audito įrodymams gauti, atsižvelgiant į audito tikslus, naudotos Valstybinio audito reikalavimuose patvirtintos audito procedūros; skaičiavimai, paklausimai, dokumentų tikrinimai, vertinimai ir analitinės procedūros.

PASTEBĖJIMAI**1. Dėl prekių ir paslaugų asignavimų naudojimo**

2010 metais išlaidų straipsnių „Prekių ir paslaugų naudojimas“ asignavimų planas 235,3 tūkst.Lt, per metus patirta kasinių išlaidų 217,5 tūkst.Lt (išlaidų analizė 1 lentelėje).

1 lentelė

***Išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnių „Prekių ir paslaugų naudojimas“,
„Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos“ analizė***

tūkst. Lt

<i>Išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas</i>	<i>Išlaidų pavadinimas</i>	<i>Asignavimų planas metams, įskaitant patikslinimus</i>			<i>Kasinės išlaidos</i>		
		<i>2009 m.</i>	<i>2010 m.</i>	<i>Skirtumas</i>	<i>2009 m.</i>	<i>2010 m.</i>	<i>Skirtumas</i>
2.2.	Prekių ir paslaugų naudojimas	221,9	235,3	+13,4	188,4	217,5	+29,1
2.2.1.1.1.1.	Mityba	107,0	83,8	-23,2	76,4	72,0	-4,4
2.2.1.1.1.2.	Medikamentai(ir darbuotojų sveikatos tikrinimas)	0,3	0,7	+0,4	0,3	0,7	+0,4
2.2.1.1.1.3	Šildymas	54,1			54,1		
2.2.1.1.1.4.	Elektros energija	14,54			14,5		
2.2.1.1.1. 5.	Ryšių paslaugos	4,0	4,4	+0,4	4,0	4,4	+0,4
2.2.1.1.1.8.	Spaudiniai	1,4	0,5	-0,9	1,4	0,5	-0,9
2.2.1.1.1.10.	Kitos prekės	21,9	29,6	+7,7	19,1	23,6	+4,5
2.2.1.1.1.11.	Komandiruotės (transporto, apgyvendinimo, ryšio ir kitos komandiruotės išlaidos)	0,2	0,1	-0,1	0,1	0,1	
2.2.1.1.1.13.	Vandentiekis ir kanalizacija	5,9			5,9		
2.2.1.1.1.16.	Kvalifikacijos kėlimas	2,1	1,2	-0,9	2,1	1,2	-0,9
2.2.1.1.1.20.	*Komunalinės paslaugos	74,5	108,1	+33,6	74,5	108,1	+33,6
2.2.1.1.1.30	Kitos paslaugos	10,5	6,9	-3,6	10,5	6,9	-3,6
3.1.	Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos		5,1			5,1	
3.1.1.3.1.2.	Kitos mašinos ir įrenginiai		4,3			4,3	
3.1.2.1.1.2.	Kompiuterinė programinė įranga, kompiuterinės programinės įrangos licencijos		0,8			0,8	

2010 metais, lyginant su 2009 metais išlaidų straipsnių „prekių ir paslaugų naudojimas“ kasinės išlaidos didesnės 29,1 tūkst. Lt.

2010 m. padidėjo išlaidos:

- 33,6 tūkst. Lt komunalinių paslaugų išlaidos,
- 0,4 tūkst. Lt - ryšių paslaugos
- 4,5 tūkst. Lt - kitos prekės
- 0,4 tūkst. Lt - medikamentai

Sumažėjo išlaidos :

- 0,9 tūkst. Lt - spaudiniai,
- 0,9 tūkst. Lt - kvalifikacijos kėlimas
- 4,4 tūkst. Lt - mityba
- 3,6 tūkst. Lt - kitos paslaugos.

2010 metais materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos 5,1 tūkst. Lt Nupirka programinė įranga, muzikiniai instrumentai, kompiuteriai.

2010 metais išlaidų straipsnio „prekių ir paslaugų naudojimas“ 52 proc. sudaro išlaidos už elektros energiją, vandenį, patalpų šildymą, ryšių paslaugas, 14 proc.- kitos prekės ir kitos paslaugos.

Pastebėjimas: *Audituojamu laikotarpiu dirbusi lopšelio-darželio „Pasaka“ vyr.buhalterė Janina Zarnadzė įstaigoje visus buhalterinius apskaitos registrus pildė taikant senąjį sąskaitų planą. Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą biudžetinės įstaigos nuo 2010 m. sausio 1 d. privalėjo taikyti naujus viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS) ir privalomąjį bendrąjį sąskaitų planą.*

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2010 m. ataskaita (forma Nr.2) užpildyta pagal senąjį kasinių, faktinių išlaidų apskaitos kaupiamąjį žiniaraštį. Duomenys atitinka.

Dėl finansinių ataskaitų rinkinio (finansinės būklės, veiklos rezultatų, piniginių srautų ataskaitų) pasisakyti negalime, kadangi taikant senąjį sąskaitų planą pildant ataskaitas trūksta duomenų.

2. Dėl suprastintų viešųjų pirkimų

Ribotos apimties finansinio (teisėtumo) audito metu buvo vertinamas supaprastintų pirkimų planavimas ir organizavimas, pirkimo dokumentų rengimas, pirkimo sutarčių sudarymas.

Lietuvos respublikos viešųjų pirkimų įstatymas 1996 m. rugpjūčio 13 d. Nr. I-1491,(nauja įstatymo redakcija nuo 2006 m. sausio 31 d., 2009m., 2010m., 2011 m.) su pakeitimais numato pagrindinius pirkimų principus ir jų laikymąsi. Vadovaujantis supaprastintų viešųjų pirkimų įstatymo 85 str. 3 p. patvirtintos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, supaprastintų viešųjų

pirkimų taisyklės, supaprastintų viešųjų pirkimų komisija, supaprastintų viešųjų pirkimų organizatorius.

Atliekant auditą siekėme nustatyti viešųjų pirkimų srityje trūkumus ir pasiūlyti galimus sprendimus šiai sričiai tobulinti.

Atlikus savarankiškas audito procedūras nustatyta:

1. Lopšelyje - darželyje 2010 metais įregistruota 12 atvejų, 40 paraiškų pirkimams. Visi pirkimai organizuoti ir atlikti supaprastinto pirkimo būdu, t.y. pirkimus organizavo ir atliko pirkimų organizatorius apklausos būdu. Pirkimo dokumentus ir sąlygas rengia pirkimų organizatorius.

2. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu¹:

- 7 str. perkančioji organizacija privalo rengti ir tvirtinti planuojamus vykdyti einamaisiais biudžetinais metais viešųjų pirkimų planus ir kasmet, ne vėliau kaip iki kovo 15 dienos paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (CVP IS), o savo tinklalapyje skelbti tais metais planuojamų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinę. *2010 metais CVP IS duomenys apie lopšelio-darželio planuojamus pirkimus paskelbti. 2011 metams planas paruoštas ir paskelbtas.*

- Vadovaujantis 2010 m. rugsėjo 28 d. lopšelio-darželio „Pasaka“ supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis 82. p. numato - kai pirkimo sutartis sudaroma raštu, turi būti nustatyta:

- 82.2 p. perkamos prekės, paslaugos ar darbai, jeigu įmanoma tikslūs jų kiekiai,

- 82.3 p. kaina arba kainodaros taisyklės, nustatytos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintą metodiką.

Pastebėjimas: *Lopšelio - darželio prekių ir paslaugų sutartyse nenurodyti prekių pavadinimai, pirkimo kaina.*

Registracijos žurnale nenurodomas sutarties numeris, tik sutarties sudarymo data. Audito metu buvusi vyr. buhalterė Janina Zarnadzė pateikė neregistruotą paslaugų atlikimo sutartį Nr. 15 sudarytą 2010-06-30 su UAB „Kėdainių butai“ sumoje 571,94 Lt.

3. Dėl darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų asignavimų naudojimo

Lopšelio-darželio „Pasaka“ patikslintame 2010 metų biudžete darbo užmokesčiui buvo patvirtintas asignavimų planas - 1029,7 tūkst.Lt, padaryta kasinių išlaidų – 1029,7tūkst.Lt.

Atlikus savarankiškas audito procedūras, nustatyta:

1. Atrankos būdu atrinktiems darbuotojams nustatyto darbo užmokesčio, priedų ir priemokų dydžiai atitiko galiojančius teisės aktus.
2. Įstaigoje nepakankamai veiksmingos darbo sutarčių administravimo, įsakymų personalo ir kitais klausimais rengimo bei kitų, su personalo valdymu susijusių klausimų, vidaus kontrolės procedūros:

- *Audito metu peržiūrėjus atrinktų darbuotojų darbo sutartis, nustatyti atvejai, kai pasikeitus darbo apmokėjimo sąlygomis, darbo sutartyse jos nebuvo pakeistos.* Darbo užmokestis yra atlyginimas už darbą, darbuotojo atliekamą pagal darbo sutartį ir apima pagrindinį darbo užmokestį ir visus papildomus uždarbius, bet kokiu būdu tiesiogiai darbdavio išmokamus darbuotojui už jo atliktą darbą, o mėnesinės algos, kitos darbo apmokėjimo formos ir sąlygos nustatomos darbo sutartyse¹.
 - *Įstaigoje antraeilėse pareigose dirbantys darbuotojai nebuvo pateikę iš pagrindinių darboviečių pažymų apie jų kasdieninio darbo toje darbovietėje pradžios ir pabaigos darbo laiką – 2 darbuotojai (gydytojai).* Darbuotojas gali eiti antrailes pareigas arba dirbti darbus kitoje darbovietėje, jeigu to nedraudžia įstatymai ar kiti norminiai teisės aktai ir iki darbo sutarties sudarymo turi pateikti darbdaviui, kuris darbuotoją priima į antrailes pareigas (darbą), iš pagrindinės darbovietės gautą pažymą, kurioje turi būti nurodytas jo kasdieninio darbo toje darbovietėje pradžios ir pabaigos laikas ir kuri galioja vienerius darbo metus ir yra saugoma kartu su darbo sutartimi.²
3. Darbo užmokestis, išskaičiuoti mokesčiai ir kiti išlaikymai, apskaičiuotos socialinio draudimo įmokos, atsiskaityta su darbuotojais ir kitais mokesčių bei kitų atskaitymų gavėjais teisingai, išskyrus įsiskolinimą SODRAI (2010-12-31 kreditinis įsiskolinimas už socialinio draudimo įmokas – 14275,37 Lt) :
- Vadovaujantis 2010-12-30 lopšelio-darželio „Pasaka“ direktoriaus įsakymu Nr.44P „Dėl vienkartinį skatinamųjų piniginių išmokų“ buvo išmokėti darbuotojams priedai. Vadovaujantis 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymu³ – iš sutaupytų asignavimų išlaidoms pirmiausia turi būti dengiamas įsiskolinimas.
 - *Piniginė išmoka kalėdinių švenčių proga lopšelio-darželio direktoriui išmokėta vadovaujantis savo paties 2010-12-30 įsakymu Nr. 44P.* Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu Nr.511⁴ - įstaigų ir organizacijų vadovų tarnybinius atlyginimus, personalinius priedus prie tarnybinių atlyginimų bei skatinimo sąlygas turi nustatyti aukštesnė organizacija.
4. Įstaigoje pildant darbo laiko apskaitos žiniaraščius, sudarant darbuotojų darbo grafikus, nesilaikoma teisės aktų reikalavimų⁵ :

¹ Lietuvos Respublikos Darbo kodekso 186 straipsnio 1 ir 2 dalys, 188 straipsnio 2 dalis.

² Lietuvos Respublikos Darbo kodekso 114 straipsnio 2 dalis.

³ 2009-12-10 Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymo Nr.IX-563 13 straipsnis.

⁴ Lietuvos Respublikos vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr.511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 4 punktas

⁵Lietuvos Respublikos Darbo kodekso 147 straipsnis.

- Lopšelio-darželio „Pasaka“ darbuotojų darbo grafikai patvirtinti direktoriaus, tačiau jie subraukti, ištaisyti (taisymai atlikti rankiniu būdu). Vadovaujantis Darbo kodeksu darbo grafikai netaisomi, visi juose pakeitimai vykdomi pagal naują įstaigos vadovo įsakymą.
 - Pagal 2010 m. birželio ir gruodžio mėnesių darbo grafikus įstaigos darbuotojas tuo pačiu laiku dirba dviejose pareigybėse - direktoriaus pavaduotoju ūkiui ir bendriesiems klausimams (1 etatas) bei pastatų priežiūros darbininku (0,25 etato).
 - 2010 m. birželio mėnesio darbo laiko apskaitos žiniaraštyje vieno darbuotojo neteisingai atvaizduotas dirbtas laikas (nurodyta -112 val., suskaičiuavus radome 111 val. pagal darbo grafiką turi būti 111,5 val.).
5. Vadovaujantis 24-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu „Su darbo santykiais susijusios išmokos“ privalo būti apskaičiuotas atostogų rezervas ir kiti įsipareigojimai darbuotojams. 2010 m. gruodžio 31d. įstaigoje finansinėse ataskaitose užregistruotos sukauptos atostogų rezervo sumos.
6. Įstaiga turi patvirtintą individualų sąskaitų planą pagal privalomąjį bendrąjį sąskaitų planą, atrankos būdu patikrinus 2010-12-31 suvestinius apskaitos registrus – memorialinius orderius Nr.2, Nr. 5, žurnalus-Didžioji knyga, asignavimų, kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos knyga, nustatyta, įstaiga juos pildo taikant senąjį sąskaitų planą. Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą biudžetinės įstaigos nuo 2010 m. sausio 1 d. privalėjo taikyti naujus viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS) ir privalomąjį bendrąjį sąskaitų planą⁶.

Pastebėjimas: *Lopšelyje –darželyje „Pasaka“ darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų srityje nepakankamai funkcionuoja vidaus kontrolė. Įstaigos vadovas netaiko kontrolės procedūrų, kurios užtikrintų ūkinių ir finansinių operacijų apskaitos kontrolę.*

Įstaiga apskaitą turi tvarkyti taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi ir palyginama, išsami ir naudinga vidaus ir išorės informacijos vartotojams (Lietuvos Respublikos 2001m. lapkričio 6 d. Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 4 straipsnis)

⁶Lietuvos Respublikos Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais).

REKOMENDACIJOS

Rajono savivaldybės merui Rimantui Diliūnui:

Nurodyti *lopšelio-darželio „Pasaka“ direktorei Audronei Rokienei*, sudaryti veiksmų programą dėl administravimo kontrolės, kuri užtikrintų veiksmingas priežiūros procedūras dėl viešųjų pirkimų, buhalterinės apskaitos tvarkymo, darbo sutarčių sudarymo bei kitų vidaus kontrolės procedūrų.

Lopšelio-darželio „Pasaka“ direktoriui:

1. Pareikalauti iš atsakingų asmenų, organizuojant viešuosius pirkimus, vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymu bei patvirtintomis supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis.
2. Įpareigoti atsakingus darbuotojus:
 - atlikti pakeitimus darbo sutartyse per 20 kalendorinių dienų;
 - surinkti pažymą per 5 kalendorines dienas dėl antraeilėse pareigose dirbančių darbuotojų darbo laiko suderinimo su pagrindine darbovieta;
 - per 20 kalendorinių dienų sutvarkyti darbo laiko apskaitą – sudarant darbuotojų darbo grafikus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Darbo kodekso nuostatomis, bei įstaigos kolektyvine sutartimi.
3. Skiriant įstaigos vadovui personalinius priedus prie tarnybinio atlyginimo, vadovautis Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu Nr.511.
4. Nustatyti terminą buhalterinės apskaitos sutvarkymui pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų reikalavimus (VSAFAS).

Savivaldybės kontrolierė

Zita Valiauskienė